

SUBSCRIPCIÓ
Barcelona. Una pesseta al mes
Espanya. 4'50 pessetes al trimestre
Extranjer. 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebuix

EL POBLE: CATALA

DIRECTOR-GERENT
PERE COROMINAS
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
RANBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.
INDEPENDIA
CARRER FORTUNY, NÚM. 2, TERS
TELÈFONS
Redacció, 733 - Impremia, 2,288

ANY VIII NÚM. 2,424

BARCELONA, DIUMENGE, 29 OCTUBRE DE 1911

UN NÚMERO, 5 CENTIMS

L'Espanya de les tràgiques histories

Els torments (!) de Valencia

Se pot escriure, amb tota la fe, sobre torments, sola l'ombra de Montjuïc. Si algú pregunta, per què hi creiem amb lo diuen dels presos de Cullera? Els hi podem respondre: per això. Y mostràrem Montjuïc, fatidic, negre, avensant com una destralt.

Ba no són solament els senyors Azat, Barral i Beltrán, els que afirmen l'existència dels torments. En Soriano aprorà el seu testimoni consistent en converses tingudes amb algun dels atormentats i una breu ensagnada que s'ha dut a Madrid. Els acusadors demanen una informació i abans de fer una campanya de pompa, d'apelar als mitjans, de commoure sentimentalment a les multituds, se dirigiran al president del Consell, demanant una comprovació tècnica i pública de les seves denúncies.

Seràn veritat o un aspecte més de les llegendes inquisitorials espanyoles, els torments denunciats? Desgraciadament, tota la historia d'Espanya és un torment, y la violència ha estat sempre el primer dels procediments penals. Lluny les velles histories dels ducs d'Alba, dels Torquemada, dels Carles II, de l'Angel Exterminador y dels fusellaments, torments y deposticions isabelines. Es ara de pua que's parla de torments en les presons espanyoles arreu del món. Es de quan pels camps de Xerès se perseguia's de «la Mano Negra», com si fossin llops; es de quan en Zugasti extingia el bandolerisme com si extingís llagostes; es de quan s'atormentava a Montjuïc, després de lo del Lloç y se tornava a atormentar després, omplint el món amb els plans que sortien del zèro. Aquí arribem a un nom que tothom repetirà ara: Alcalá del Valé.

Pioners monàrquics, la don Juli Burell, entre altres, foren aquella campanya famosa dels mortífics d'Alcalá del Valé. Un home hi havia que s'anava havia de dut la virilitat a causa d'ells, però fou nomenada una comissió que comprovà que els pautes del Mulero eren falses. Oficialment els torments se desmentiren. Però en aquesta casa hi ha qui va parlar amb aquells homes y els hi va veure cicatrius que els afirmaven en el record dels seus dolors. En Mulero, no havia perdut la seva virilitat, molt cert, però en Mulero no era un home, sinó un espectre. Al cap de cert temps sortia del presidi aquella desterrada humana para anar al començat.

Però, és que en aquesta Valencia, en la qual en nom de la religió, en nom de l'orde, en nom del principi d'autoritat se nega lo donat, no's veien, al menys fa molt poc, en els records de totes les delegacions de policia, els vis de bon, amb els quals s'apallissava als delinqüents? Es que ja ningú se recorda que una nit, un dels queques de la vella presó de Sant Gregori, va caure mort per l'espall y que tothom va explicar el crim per la seva cruel conducta? No fa uns quants mesos que's denuncià que uns delinqüents en una manifestació, ont va caure mort un tinent de seguretat, foren objecte de mals tractes? Es de cada any, de cada mes, gaire bé té cada setmana, aquesta historia de la violència, aplicada com a càstig o com enjudiciament.

Sistemàticament, els conservadors, els benavintats, neguen totes aquestes dramàtiques escenes, pensant qu'és fa, amb ells, arma contra la monarquia, quan tan sols ens guia, al menys a nosaltres, una estimació humana envers els dolorosos. Fa uns quants anys se digué que uns carlins que havien intentat formar una parida, havien estat atormentats en el penal de Santolita. Tot un passat de crueltats, tal vegada un pervindre de sanguines ignominies, era lo que aquells homes representaven. Però cap autoritat, cap home, podia usar amb ells violència. La llibertat, de la qual ells abominaven,

La selvatjada lerrouxista de Mataró

PROTESTES

Sr. Director d'EL POBLE CATALA
Barcelona, 28 d'octubre 1911.
Molt senyor meu:
En nom de la meua conciencia protesto indignat de l'acte comès per la càbila lerrouxista en la persona del malagunyat Nonell.

Alhora que's fills de la Xina s'alsen en revolta per implantar la República, els de aquí, però no esser menys, volen esser evanents y assassinen a pacífics ciutadans que no han comès altre delictes que'l de no pensar com ells.

Amb aquesta «pandilla» d'assassins se's hauria de tancar, no a una presó sinó a una escola, lloc ont segurament aprendrien a respectar al pròxim y a abandonar el ganivet de molles y el browning homicida.

Visquem molts anys pel bé de Catalunya.

Lluís Carreras.

Senyor don Pere Corominas.
Director d'EL POBLE CATALA
Barcelona
Molt senyor nostre: Esperem se dignarà donar cabuda en les planes del seu periòdic, a la protesta que va a continuació, per lo que li adelantem les gracies.

La Junta Municipal de la Unió Federal Nacionalista Republicana d'aquesta ciutat, en la sessió que acaba de celebrar, ha acordat per unanimitat, protestar enèrgicament de l'atentat de que fou víctima, en els carrers de Mataró, el nostre malaurat company, ferm nacionalista republicà, l'Emili Nonell, qui assassinat, perpetrat en les ombres de la nit, demostra ben clarament la covardia y el cor de fera que posseeixen els mitjans que l'executaren.

Repelim, indignats, la nostra protesta, esperant que curarà sobre dels selvatges assassins, el més gran desprec de l'opinió pública; y enviem a l'atribulada familia y als nombrosos amics de l'infelicitat Nonell, l'expressió de nostre més sentit condol per la gran perdua que acaben de sofrir.

Sant Feliu de Guixols, 28 d'octubre 1911.
El president, Bosch; el secretari, Borda.

Sr. Director d'EL POBLE CATALA.
Barcelona.
Honorable correllionari:
La Joventut Federal Nacionalista Republicana de Terrassa, en assemblea general va acordar per unanimitat la següent proposició:

«Els ebaix firmants, veurien amb gust que l'Assemblea acordés per unanimitat fer constar en acta el sentiment de la Joventut per la mort del nostre correllionari Emili Nonell, i el covardament assassinat en els carrers de Mataró, per la càbila lerrouxista de dita població.»

Lo que us possem en coneixement, perquè ho publiquen en el diari de vostra digna direcció, de la manera que creuen més convenient.

P. A. de la A. G., el secretari, Ramon Camps.

SOCIETAT CATALANA D'EDICIONS

Quotes semestralis suscriptes

DINOVENA LLISTA	Pessetes
Don Pau Abelló (Reus)	5
Jaume Fongleda	5
Juan Vergés Barris (Palafrege)	5
Ramon de P. Martorell Font (Sant Feliu de Llobregat)	5
Ramon Fabregat	5
Alexandre de Cabanyes (Vilanova y Geltrú)	5
Ramon Miralles	5
Josep Musons (Igualada)	5
Joan Valls (id.)	5
Sebastià Freixas	5
Juli Castells Barberà	5
Joquim Rabella	5

Als nous suscriptors els seran entregats, en el moment de suscriure, els dos llibres del present semestre fins ara publicats.

Avensen ràpidament, en l'obrador tipogràfic de l'Avell, els treballs d'impressió del tercer volum de l'actual semestre, la efímera contemporània dels moviments nacionalistes, den Rovira y Virgili.

El format d'aquest volum serà, com hem dit, superior al dels dos volums publicats fins ara. Hi anirà un mapa especial, en colors, sobre'l qual estarà marcat el territori dels pobles que lluitien pels seus drets nacionals. Això permetrà als lectors formar-se una idea precisa de la situació geogràfica d'aquests pobles, la qual constitueix un detall interessant.

S'ha organitzat en tal forma la repartició y la remesa dels volums, que desde'l llibre vinent, tots els exemplars quedaran repartits y enviats en dos o tres dies, a fi de satisfer la natural pressa dels suscriptors per tenir el volum.

An aquells que tinguin interès en posseir la colecció entera dels volums publicats per la Societat Catalana d'Edicions, els recomanem que no triguin a fer-se suscriptors, puig els exemplars del volum primer estan agotant-se.

Lo mateix passa amb el volum segon (els «Proces Barbares», den Bertrana), però de aquest se'n farà d'aquí a pocs mesos una segona edició.

Dr. Serrallach *Vies urinaries*
12 a 2 y 6 a 7, Pelsi, 40
Consulta econòmica, de 7 a 9. Jovelesans, n.º 9.

Eleccions municipals

Faltant els manaments

«El Correo Catalán» d'ahir publica un solt sobre la confedó de la candidatura de la Esquerra catalana, que es un grolier teixit de falsatals. Vegis la mostra:

«Los nacionalistas que pretenden la hegemonía de la U. F. N. R. protestan de la conducta de republicanos y federales quienes, además de no ceder en nada, alienan la rebeldía de los socialistas, a quienes han ofrecido dos puestos para restarlos a los nacionalistas.»

Y qué ens ha de desesperar, homes de Deu... Patria y Reil. Precisament els elements procedents del nacionalisme republicà han defensat amb convicció y entusiasme la cessió dels dos llocs als socialistes obrers.

L'informació de l'orgue carlí es perfectament mentidera. El catolicisme del confarre no impedeix que tot sovint els seus procediments y el seu estil recordin els de «El Progreso» Carlin y lerrouxistes s'assemblen extraordinàriament.

El senyor Cambó

Es ja absolutament segur que'l senyor Cambó se nega a figurar en la candidatura de les dretes per les eleccions de regidors.

L'Unió Gremial

Se'ns prega l'inserció

La Junta directiva de l'Unió Gremial se veu en l'imperiosa necessitat de rectificar les notes publicades per «La Tribuna» en la seva edició del divendres, a l'objecte de que la oficiatitat que en elles se nota no dongué lloc a dubtes y rezelis sobre la seva actuació en les properes eleccions.

La Unió Gremial no ha rebut la visita de cap aspirant a candidat de cap partit, com tampoc ha pactat amb ningú, ja que en son si estan representades totes les idees polítiques, y per últim, que no pot sapiguer ni ella mateixa la seva potencia electoral, ja que mai ha intentat una luita independent; únicament poden afirmar els gremis que sempre que han combatut, la victoria ha coronat sos esforços per la justicia de ses pretensions y la disciplina dels seus camponens; si casualment figurés en la llista próxima algun candidat de la Unió Gremial seria amb l'única lema d'administració y no

El senyor Lerroux

El prudent polític senyor Lerroux ha tornat de Sevilla, ont ha repetit allò de que va allunyar-se de la Conjunció Republicana, Socialista para no espantar l'exèrcit ni la classe mitja.

Ahí a la nit havia de fer un discurs amb motiu de l'inauguració d'una «Casa del Pueblo» en el districte V.

La candidatura dretista

Deu ahir a la nit «La Tribuna»:

«Anoche se celebró en la «Liga Regionalista» una reunión para tratar de la confederación de la candidatura regionalista, la cual no quedó ultimada todavía.»

El primer miting electoral s'ha celebrat amb gran concurrencia y extraordinari entusiasme

Anit tingué lloc al Centre d'U. F. N. R. d'«Fivallers» un miting de propaganda política. El presidí el senyor Victorí Bishol, qui plena del tot la bonica sala del teatre, obri l'acte amb un llè parlament.

Explicà l'objecte de l'acte y historiejà després la brillant acció que'l «Fivallers» ha vingut realitzant al democràtic districte VI, en els molts anys que porta de vida. Especialment se deturà en fer ressaltar les raons que feren que'l «Fivallers» fos un dels primers centres que se separaren de la política conservadora y reaccionaria de la Lliga, para ingressar a l'Esquerra.

Acabà, entre grans aplaudiments del públic, cedint la presidència al senyor Layret, president de la Junta Municipal de la Unió Federal.

Parlà després el nostre company Gambús. Després d'un brillant exoriti, declarà que'l nostre partit, com tots els partits dignes y honests, va a la luita electoral per idees, no exclusivament para fer triomfar unes persones. (Aplaudiments.)

Ans després glosant les moltes raons que ens impideixen juntarnos amb la Lliga y els reaccionaris en les eleccions que venen, entre evidents mostres d'aprovació del públic.

Am paraules d'encoratjament, assegurà que la victoria no podrà apartarse de les nostres banderes, si tothom complix amb disciplina y entusiasme el seu dever polític.

Acabà manifestant que amb l'entrada dels dinàstics que la Lliga patrocinava a l'Ajuntament, no tindrem solament arcaïde de real orde, sinó també tinentes d'arcaïde, cosa que ara, com que no hi ha monàrquics declarats, el Govern no acostuma a fer, renunciunt un dret que la llei li concedeix. (Llargs aplaudiments.)

El senyor Lluhi Rissach, seguidament, usà de la paraula, acullit amb forts aplaudiments. A l'anar a començar, entrà a la sala el nostre estimat director don Pere Corominas, repetintse l'ovació amb entusiasme y sentintse afalagadors visques.

El senyor Lluhi digné:

Espero amb veritat que'l lloca que deu tenir lloc d'aquí quinze dies. En ella s'han de produir fets que han d'esser trascendentals en la vida política. Vull veure com s'ho pren Barcelona això del conglomerat de les dretes; això de plegar, per un esperit de conservadorisme, la bandera de Catalunya. Vull saber com respon la ciutat an aquesta aliansa amb els enemics de la patria. (Aplaudiments.)

O bé Barcelona deixarà d'esser la ciutat motiu de la nostra civilisació o bé se rebelarà contra aquest abdicament del catalanisme, que representa la coalició de les dretes.

Els vots del poble ens diran fins a quin punt vibren junts en ell l'idea de Patria y l'idea de la llibertat humana.

Jo no dic ni vull dir que aquesta batalla sigui una cosa definitiva; però si que die que ella ens obrirà nous horitzons, nous camins, que obligaran a aixamplar o restringir les nostres accions.

Procureu tots que's nostres, els que senten en qualsevol forma les nostres idees, ens donin tot el seu coeficient de vots; que així la victoria es nostra.

Para acabar valga a fer tres afirmacions:

En Lerroux se perdut virtualment el govern de la ciutat. Les dretes no logran solen una fora preponderant a Barcelona. Si tots formem amb entusiasme y ningú deserta, nosaltres serem la força decisiva en la vida de Barcelona y de Catalunya. (Gran ovació.)

El senyor Vila diu que anirem sense unions que ara foren indignes a la luita; amb els nostres principis purament sustentats.

Volem alhora la República y l'Autonomia, pensant que si no hi haguessin hagut traïdors, que si no hi haguessin republicans que se diuen republicans, però que són del rei, ja tindriem la República a Espanya. (Ovació.)

Segueix fustejant al partit radical y al seu quefe, lent lo mateix respecte a l'immoral coalició de les dretes, entre forts aplaudiments del públic.

El nostre benivolunt company Quintana feu després ús de la paraula.

Començà dirigint durs ams als qui puguin pertorbar, indisciplinar, agualir l'entusiasme, que es bagatge precis en les hores de luita. Barcelona reclama el nostre concurs, continuu, perquè als dinstint que les altres tendències no poden salvaria. Una d'aquestes tendències representa l'old vessanti a tot lo que sigui republicà; l'enlaïment dels carres y dinàstics li lleva tot el matís autonomista que pogués tenir. Y l'altra tendència, es la revolució verbal, però no real, l'immoralitat administrativa, l'apoi als governs de la monarquia. (Aplaudiments.)

Acaba lent un bell parangó entre aquell famós «Visca Espanya» den Maragall, amb el Visca Barcelona que donen les dretes. (Ovació.)

El senyor Tosi diu que la Unió Federal se juga la darrera carta en aquestes eleccions. Per això importa y es de vital necessitat anarhi units, agermanats, forts. (Molt bé.)

En Lerroux y en Canalejas

També'l ministre de la Governació, senyor Barroso, ha desmentit la nova d'una avinsena electoral entre'l Govern y en Lerroux, que afectaria a les eleccions de regidors a Madrid y a Barcelona.

Peró lo que'l ministre sembla desmentir es que hi hagi una mena de coalició lerrouxista-ministerial. Y això ja era de suposar que no hi seria.

En el cas de que's tracta, la carambola ha d'esser per taula. Els liberals, no presentant candidatura a Barcelona afavorixen als lerrouxistes. Y aquests, presentant candidatura per Madrid, en contra de la Conjunció Republicana-Socialista, afavorixen al Govern y a la monarquia.

Heusko aquí tot.

Nosaltres seguim afirmant que la nova del pacte electoral entre en Lerroux y en Canalejas va donàr-nos una persona prestigiosa y fidedigna, perfectament enterada de lo que passa en les esferes ministerials.

Els partidaris del retraïment

Abans d'ahir al vespre, en el Café Alemany, va celebrarse una reunió d'elements àcrates y sindicalistes, para tractar d'organizar una campanya a favor del retraïment electoral.

En quant a retraïment, bé prou que n'hi va haver en la sudita reunió, puig quasi no hi havia ningú.

Els socialistes

Aquesta tarde, a les quatre, se reuniran en Assemblea general els socialistes barcelonins.

Es molt probable que acordari acceptar els dos llocs que en la seva candidatura els ofereix l'Unió Federal.

En aquest cas, aquesta tarde mateix designarien els dos candidats.

(*) Respecte a alguns cançiquistes, hi ha molt que dir, (N. de la R.)

La descomposició lerrouxista

Relatlem d'un diari de la nit:

«Háblase con insistencia de divisiones cada día más crecientes en el partido — el lerrouxista, y de la creación de un grupo de descontentos que trabajarán en contra de los candidatos propuestos por el señor Lerroux.»

En cambi, les dretes treballaran a favor d'ells en els districtes I, V y VII.

El senyor Lerroux

El prudent polític senyor Lerroux ha tornat de Sevilla, ont ha repetit allò de que va allunyar-se de la Conjunció Republicana, Socialista para no espantar l'exèrcit ni la classe mitja.

Ahí a la nit havia de fer un discurs amb motiu de l'inauguració d'una «Casa del Pueblo» en el districte V.

La candidatura dretista

Deu ahir a la nit «La Tribuna»:

«Anoche se celebró en la «Liga Regionalista» una reunión para tratar de la confederación de la candidatura regionalista, la cual no quedó ultimada todavía.»

El primer miting electoral s'ha celebrat amb gran concurrencia y extraordinari entusiasme

Anit tingué lloc al Centre d'U. F. N. R. d'«Fivallers» un miting de propaganda política. El presidí el senyor Victorí Bishol, qui plena del tot la bonica sala del teatre, obri l'acte amb un llè parlament.

Explicà l'objecte de l'acte y historiejà després la brillant acció que'l «Fivallers» ha vingut realitzant al democràtic districte VI, en els molts anys que porta de vida. Especialment se deturà en fer ressaltar les raons que feren que'l «Fivallers» fos un dels primers centres que se separaren de la política conservadora y reaccionaria de la Lliga, para ingressar a l'Esquerra.

Acabà, entre grans aplaudiments del públic, cedint la presidència al senyor Layret, president de la Junta Municipal de la Unió Federal.

Parlà després el nostre company Gambús. Després d'un brillant exoriti, declarà que'l nostre partit, com tots els partits dignes y honests, va a la luita electoral per idees, no exclusivament para fer triomfar unes persones. (Aplaudiments.)

Ans després glosant les moltes raons que ens impideixen juntarnos amb la Lliga y els reaccionaris en les eleccions que venen, entre evidents mostres d'aprovació del públic.

Am paraules d'encoratjament, assegurà que la victoria no podrà apartarse de les nostres banderes, si tothom complix amb disciplina y entusiasme el seu dever polític.

Acabà manifestant que amb l'entrada dels dinàstics que la Lliga patrocinava a l'Ajuntament, no tindrem solament arcaïde de real orde, sinó també tinentes d'arcaïde, cosa que ara, com que no hi ha monàrquics declarats, el Govern no acostuma a fer, renunciunt un dret que la llei li concedeix. (Llargs aplaudiments.)

El senyor Lluhi Rissach, seguidament, usà de la paraula, acullit amb forts aplaudiments. A l'anar a començar, entrà a la sala el nostre estimat director don Pere Corominas, repetintse l'ovació amb entusiasme y sentintse afalagadors visques.

El senyor Lluhi digné:

Espero amb veritat que'l lloca que deu tenir lloc d'aquí quinze dies. En ella s'han de produir fets que han d'esser trascendentals en la vida política. Vull veure com s'ho pren Barcelona això del conglomerat de les dretes; això de plegar, per un esperit de conservadorisme, la bandera de Catalunya. Vull saber com respon la ciutat an aquesta aliansa amb els enemics de la patria. (Aplaudiments.)

O bé Barcelona deixarà d'esser la ciutat motiu de la nostra civilisació o bé se rebelarà contra aquest abdicament del catalanisme, que representa la coalició de les dretes.

Els vots del poble ens diran fins a quin punt vibren junts en ell l'idea de Patria y l'idea de la llibertat humana.

Jo no dic ni vull dir que aquesta batalla sigui una cosa definitiva; però si que die que ella ens obrirà nous horitzons, nous camins, que obligaran a aixamplar o restringir les nostres accions.

Procureu tots que's nostres, els que senten en qualsevol forma les nostres idees, ens donin tot el seu coeficient de vots; que així la victoria es nostra.

Para acabar valga a fer tres afirmacions:

En Lerroux se perdut virtualment el govern de la ciutat. Les dretes no logran solen una fora preponderant a Barcelona. Si tots formem amb entusiasme y ningú deserta, nosaltres serem la força decisiva en la vida de Barcelona y de Catalunya. (Gran ovació.)

El senyor Vila diu que anirem sense unions que ara foren indignes a la luita; amb els nostres principis purament sustentats.

Volem alhora la República y l'Autonomia, pensant que si no hi haguessin hagut traïdors, que si no hi haguessin republicans que se diuen republicans, però que són del rei, ja tindriem la República a Espanya. (Ovació.)

Segueix fustejant al partit radical y al seu quefe, lent lo mateix respecte a l'immoral coalició de les dretes, entre forts aplaudiments del públic.

El nostre benivolunt company Quintana feu després ús de la paraula.

Començà dirigint durs ams als qui puguin pertorbar, indisciplinar, agualir l'entusiasme, que es bagatge precis en les hores de luita. Barcelona reclama el nostre concurs, continuu, perquè als dinstint que les altres tendències no poden salvaria. Una d'aquestes tendències representa l'old vessanti a tot lo que sigui republicà; l'enlaïment dels carres y dinàstics li lleva tot el matís autonomista que pogués tenir. Y l'altra tendència, es la revolució verbal, però no real, l'immoralitat administrativa, l'apoi als governs de la monarquia. (Aplaudiments.)

Acaba lent un bell parangó entre aquell famós «Visca Espanya» den Maragall, amb el Visca Barcelona que donen les dretes. (Ovació.)

El senyor Tosi diu que la Unió Federal se juga la darrera carta en aquestes eleccions. Per això importa y es de vital necessitat anarhi units, agermanats, forts. (Molt bé.)

Una de les obres que s'ha de fer al municipi, es la restauració d'aquell fons prestat de cultura, del qual n'eren autors dos dels que encara han de parlar: en Layret y en Corominas. Així no passarem per la vergonya de no tenir escoles.

Barcelona no's deu declarar ni pels mauristes, que això vindran a esser les dretes lites, ni pels lerrouxistes, que són els falsos republicans. Apliquemnos tots y anem a la victoria amb el crit de «Via fora traïdors!» (Ovació.)

El nostre estimat director fou rebut amb forts ploraments de mans.

En aquest miting podem començar a senyalitzar algunes de les orientacions que diran com han d'esser les nostres campanyes.

Barcelona espera de les forces polítiques alguna nova deu d'entusiasme y de llum; Barcelona, després de 30 anys, ha fet «allò» y arma al bras espera alguna para! no ve, Barcelona, en el seu creixement, s'ha parat de deu anys ençà.

Doncs, aquí hi ha un mal, un aturament, del qual tots en sentim l'impressió.

Ara no antré a esbrinar, quif es aquest mal. Però si diré que Barcelona espera un remei, que's que van a Ca la Ciutat li han de procurar y api' a ell.

En el darrer decenni del segle XIX se cambià en contrari'l règim autocràtic, vingué la guerra colonial que prengué a Barcelona el seu mercat industrial; vingué'l primer de maig violent amb el tràgic següent de les bombes. Y malgrat això, Barcelona prosperava y augmentava la seva població.

Doncs, això no ha succeït en el primer decenni del segle XX, en el qual no han succeït tant desastres.

Barcelona ha fet la Reforma, esforços superiors al de l'Exposició. S'hi treballa en destruir, però no s'edifica; ningú compra. Aquest aturament es el mal de Barcelona que li hem de curar.

Para ferho, segons diuen, hi han els lerrouxistes, que ara han parlat per boca del seu quefe, el qual, de revolucionari y pertorbador, vol tornar-se governamental, afalagador de les classes mitges y home, en fi, que s'hi ha de governar; aquest quefe que ha sorit el fíador dels negocis bruts dels seus regidors y ara anatemàtica indignat de la harca que vol anar a saquejar la caixa municipal. (Aplaudiments.)

Peró totes aquestes declaracions, bones en el seu sentit estricte, literari, no les accepto d'un polític, que té davant d'ell procedents que són tot lo contrari de lo que diu. (Molt bé.) Tota la vida y tots els actes de l'Alexandre Lerroux no el permeten pronunciar aquell discurs, ni nosaltres ni el poble'l pot creure.

Perquè si això valgüés, si aquestes paraules fossin bones, qu'hi faria ara dels regidors que li queden al Municipi? Com els posaria davant d'ells als nous regidors, que deuen esser honrats y semblarho? (Molt bé, molt bé.)

Jo no hi puc creure en aquestes paraules seves, perquè pogues hores abans, els rebé's que ell ha creat, que ell ha educat, que ell ha fet manobrar com li convenia, assenyalaven a Mataró a un dels nostres (Grandiosa ovació.) Hi ha massa calis y massa ciment y massa aigua que ha fet un morter per sobre d'ell (Nova ovació.) Està condemnat aquest home amb els seus: amb els seus rebels, amb els seus negociants, amb els seus Gonzals de Rivas, amb tota la seva historia.

Per un altre costat, hi han les dretes que volen curar a Barcelona, aquestes que's diuen barcelonines, com si en llenguessin una patent d'olusiva, com si no anessin tots plegats contra'l sentiment de la majoria de Barcelona.

Duen candidatura barcelonina de la seva, aquestes dretes, quan s'han hagut de juntar molts minúsculs partits, para, tots plegats, sense nom polític, perquè no'n tenen cap de comú, agafar una mica de representació de la Barcelona que fins ara sempre's ha mantingut en constant menyspreu.

Quin ideal volen fer votar aquestes elements, si no'n tenen cap de comú o si el tenen, no'l poden confessar? Quina es la coincidència d'aquests quatre o cinc o més partits?

Parlem de pendre'l govern al lerrouxisme; però això no es un programa. Què farà després? Ont es el programa que podrà treure a Barcelona del marasma?

Nosaltres el tenim publicat ja'l nostre programa. Es el manifest de les dretes eleccions, que's realitzarà quan tinguem a Barcelona elements para ferho.

Jo preveig, que a Barcelona hi haurà un govern de minoria. La nostra minoria exigirà'l nostre programa. Aquest es el nostre ideal.

Y ara, perdonem, l'aire de conversa del discurs y adeu s'han. (Grandiosa ovació.)

El senyor Layret clou el miting amb curtes paraules.

Començà recordant l'entusiasme popular que acompanyà, ara fa deu anys, l'entrada dels regionalistes a l'Ajuntament. Quif havia de dir que ells que foragaven els ce-

Fàbrica de vels y mantellines
Tuls y seder a.-Genres de punt
FRANCISCO DE A. PLANAS
Ronda Sant Pere, 15 (Entre passeig de Gracia y plassa Urquiza)

Exportació, A l'engrós y Detall
SECCIÓ DE DETALL:
VERITABLES OCASIONS EN DIFERENTS ARTICLES DE LA CASA

Chassaigne Frères
PIANOS AUTOPIANISTES
CONSTRUITS per COMPLET en sos TALLERS
Patent 50,277. — 65 notes y Registro de melodia
Sólida, artísticos y de fácil manejo
Pneu fixos 2,500 pessetes
Para apreciar ses bonas qualitats, poden llogarse durant tres mesos abans de comprarlos
Gran assortit de Rol's—Aolian C^o—F. I. R. S. T.—Imperial
PASSEIG DE GRACIA, núm. 38.—Teléfono 2,363

Básculas-Caixas
Pibernat
pera Cabals
Avinyó, 8-10

CRONICA DE BARCELONA

Notes polítiques

Els argentins a Barcelona

Junta Municipal de Vocals Associats

Discusió del pressupost extraordinari

des, els hi havien de tornar després de la seva sortida. Com a pensament que per a l'administració s'hien portat elements que han fet iguals i pàracs administratius.

Y en quant als altres que volen la victòria, ja ho sabem, són l'immortalitat i el desordre.

Jo tinc la completa seguretat de que tot-hom treballarà amb disciplina i entusiasme i que amb això n'hi ha prou per vencer. Penseu que es l'ideal i no la persona lo que's vota.

Y amb això dono per acabat el primer acte de la campanya electoral nostra. (Ovació.)

La gent anà abandonant el local, després de saludar molts als eloqüents oradors.

A la sortida

Quan a més de dos quarts d'una sortien els oradors del local, un grup nombrosíssim els aplaudí i victorejà al nostre director. Després, acompanyat d'alguns de la gent que s'havia quedat al local, el director i Ramon de Catalunya donant visques a l'U. F. N. R. i a Barcelona, els quals eren coronats amb grans aplaus i cantant l'himne català, que ressonava trifonadora en la serenitat de la nit.

Ja hem fet un mitjà i ja hem assolit un gran èxit. Y es de remarcar que encara cap polític ha publicat la seva candidatura. Aquest entusiasme, doncs, no l'heu aïllat a Barcelona i per aquest amor triomfaran en definitiva les nostres homes.

Oficines electorals

Oficines centrals

Centre Nacionalista Republicà (Pelat, 42, principal). Tots els dies, de deu a una mitja i de tres a onze de la nit.

Centre Català Republicà Federalista, Alt de Sant Pere, número 2, principal. Hores d'oficina: de deu a dotze matí, de tres a cinc tarda i de nou a onze nit.

Districte I

Ateneu Pi i Margall, de la Barceloneta (passatge Nacional). Tots els dies de deu a onze de la nit.

Districte II

Centre d'U. F. N. R. del Districte II, Baix de Sant Pere, número 3, principal i Ausias March, 143 (Fort Piut). De set a onze nit els dies feiners; de dos quarts de tres a onze nit els festius.

Districte III

Centre d'U. F. N. R. del Districte III, Baix de Sant Pere, número 3, principal i Ausias March, 143 (Fort Piut). De set a onze nit els dies feiners; de dos quarts de tres a onze nit els festius.

Districte IV

C. N. R. del Districte IV, Diputació, 333. Tots els dies.

Districte V

Ateneu Graciense de l'U. F. N. R., Salmerón, 27 y 29. Dies feiners: de set a dotze nit; festius: tot el dia.

Districte VI

Ateneu Graciense de l'U. F. N. R., Salmerón, 27 y 29. Dies feiners: de set a dotze nit; festius: tot el dia.

Districte VII

Foment Republicà Català de Sans (Passatge de Cros, número 5). Tots els dies de tres a sis tarda i de vuit a deu vella.

Districte VIII

Centre Català Republicà «Sant Nova» (Hostaleries, 88). Tots els dies, de deu a dotze nit. Dies festius, tot el dia.

Districte IX

Centre d'Unió Republicana, Marqués del Duero, 88. Tots els dies, de deu a dotze nit. Dies festius, tot el dia.

Districte X

C. N. R. del Districte X (Rosal, 31, primer). Tots els dies de nou a deu vespre.

Districte XI

Ateneu Democràtic del Districte VII (Aragó, 135). Dies festius, de tres tarda a dotze nit; feiners, de nou a dotze nit.

Districte XII

C. N. R. de Gràcia (carrer de la Llibertat, número 2 y 4). Tots els dies de deu a dotze nit.

Districte XIII

C. N. R. de Sant Gervasi, Marian Cubí, número 160. Tot el dia.

Districte XIV

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XV

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XVI

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XVII

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XVIII

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XIX

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XX

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXI

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXII

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXIII

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXIV

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXV

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXVI

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXVII

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXVIII

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Districte XXIX

Ateneu Graciense de U. F. N. R. Salmerón, 27 y 29. Dies feiners, de set a dotze nit; festius, tot el dia.

Els socialistes

Aquesta tarda, a les quatre i en son local social, carrer de Sant Pau, 80, principal, l'Agrupació Socialista Obrera de Barcelona celebrà una sessió en la qual la Comissió nomenada en la del diumenge passat donarà compte del resultat de les gestions que li varen ser encomanades.

A més, dila Corriol, donant lectura del Manifest, qual redacció se li encomanà per acord del partit socialista i que deuen començar els seus afiliats abans de donar-lo a la publicitat.

Donada l'importància de les matèries que l'Agrupació ha de tractar, se prega als seus afiliats puntual assistència.

Vetllada

En el Centre Democràtic Federal del Poble Nou s'hi celebrà avui, al vespre, una gran vetllada literària musical a benefici del seu soci don Jaume Ambrós (a) Piarrocs, que troba en aquesta situació.

En obsequi al Centre i al beneficiat, s'hi han ofert a pèndre part distingits artistes, el quartet de guitarras i bandurries «El Llé i el cor «El Sastre».

Donat el fi benefici de la festa, aquesta vetllada segurament molt concorreguda.

Reunió

El Centre Català Republicà Federalista (Alt de Sant Pere, 2), celebrà una junta general ordinària avui diumenge, a les quatre de la tarda.

Sospensió d'un miting

La Joventut Socialista ens comunica que, per ordre governativa, ha estat suspès el miting contra la guerra, que havia de celebrar-se avui.

Estomacal Feliç. Es el millor de Europa.

Ahir tornà de París, ont va contraure matrimoni amb la bella i distingida senyora donya Magdalena Degoy, nostre apreciat amic particular don Joan Renom y Seguí, conegut borsista de nostra ciutat y gerent de l'important casa «Renom y Mir».

Siguin benvinguts l'amic senyor Renom y la seva distingida esposa y desigem als novells casals moltes felicitats en son nou estat.

L'Institut Mèdic Farmacèutic celebrà sessió científica ordinària demà al vespre.

El doctor Umbert tractarà dels efectes secundaris del 600.

Sota la direcció del notable aficionat N. Puhellini, en l'Ateneu III districte, tindrà lloc avui a la tarda, la representació de les obres «Sempre amor» i la comèdia «Mafalda de moda». Per fi de festa, ball de Societat.

Corones. Fàbrica de totes classes, prous mal vistos. Gran Exposició. Santa Agnà, 23, principal.

Nostre benivolunt amic y correl·ligari, don Ramon de P. Martorell Font, director del Colegi Modèl d'Interns de Sant Felu de Llobregat té compromeses en lo que resta d'any les següents conferències sobre matèries psicològiques-pedagògiques.

Avui, en el C. de C. P. (Barcelona), «Mentalitat infantil».

Dia de Tots Sants, a Figueras, per la tarda. Institut: «Domesticació, educació y civilització».

Dies 5, 12, 19 de novembre, en l'Acadèmia Moderna de Barcelona, a les cinc tardes, «Els nois estèticament tractats dins l'escola».

Aquest cicle psíquico-pedagògic, acabarà ab treballs experimentals sobre els temes ja explicats; el dia 8 de desembre, en lloc y hora oportuna que's faran públics però que asseguram ser en ple aïre y ben assolats, com correspon a la finalitat de cultura y no exposició infantil.

El Centre Madrileny, que reb adhesions valioses per la rebuda que prepara Barcelona a l'arcalde de Madrid y regidors comissionats, que arriben avui, a les nou del matí, ens prega que's donguin per invitades quantes entitats, que per lamentable oblit, no ho hagin estat particularment.

A l'hora ens prega que's donguin per invitades quantes entitats, que per lamentable oblit, no ho hagin estat particularment.

—Convencions: Vitalità us farà forts.

PEL DESCANS DOMINICAL. — La Secció permanent de Relació y Treball del Centre A. de D. del C. y de l'I., prossegueix la campanya en pro del descans dominical, a iniciativa del gremi del Detail, ha imprès uns cartells, que's fixaran la present setmana, recomanant al públic, en general la col·laboració a aquesta obra de disciplina ciutadana, abstenint-se de fer compres els dies menes.

La societat Colonia Vegetariana aïxa li quants tinguts interès per la mateixa, que avui, 29, a les quatre de la tarda, començarà un curs de gimnàstica sueca y respiratòria en la part baixa del parc de Montjuïc, camp de jugar a futbol·bolls.

RAINVEST (Suc de raïm). Restrenyiment, Estomac, Febre, Convalecències, etc.

El concert de gala de la Banda Municipal madrilenya que'l diumenge 29 se celebrà al Palau de la Música catalana, promet esser, segons la clàssica frase, un acompanyament artístic. Ne son garantia el selecte programa y la selecta concurrència que s'hi aplegarà per acompanyar a l'arcalde de Madrid y la nombrosa comissió de regidors d'aquell Ajuntament que hi seran presents.

El comandant de la fragata «Presidente Sarmiento» ha tingut l'atenció d'oferir l'assistència d'una comissió de senyors oficials amb el segon comandant del vaixell.

L'abandonament dels tres concerts, a hores d'ara, deu estar quasi plet. Es d'esperar una triomf per la Banda.

Demà començarà a l'A. E. P. la classe d'alemany, a càrrec del professor don C. Baracho, y que's donarà els dilluns, dimecres y divendres, de nou a deu de la nit. Pera inscripcions, a Secretaria.

Invitats pel Foment del Treball Nacional

els marins argentins varen fer ahir una excursió a Montserrat, acompanyats els senyors Rahola, Calvet, Marfany, Guarro y altres. Al ferse fosc tornaven ja a esser i Barcelona els excursionistes, molt satisfets del viatge.

A la nit, el senyor Malagrida, opulent comerciant català que fou fortuna amb el tabac y el paper de fumar a l'Argentina, va obsequiar als marins de la «Sarmiento» y a les autoritats, corporacions econòmiques y premsa de Barcelona, amb un gran banquet a la «Maison Dorée».

Els convidats passaven d'un centenar y l'agut no cal dir que fou esplèndid.

Amb la copa de xampany a la mà brindaren per l'Argentina y per Espanya, pels quals dels dos Estats, per Barcelona y pel senyor Malagrida, els senyors Vellis, secretari de la Casa d'Amèrica; Castelló, cònsul de Mèxic y degà dels cònsuls residents a Barcelona; el president de la «Presidencia Sarmiento», senyor Boascoechea, y el general Weyer. Tots, entre's aplaudiments y els visques y els sons del «Himne Argentí» y la «Marta Relab» espanyola.

TROBALLA D'OBJECTES SOSPITOSOS. — El quart pis, porta primera, de la casa número 77 del carrer de Sant Pau va estar un quant temps destegit. A mitjans de setembre passat se'l va quedar una família, la qual exigí de l'amo de la casa que hi fes algunes reparacions, entre elles, treure un armari casoner que hi havia en el menjador. Hi accedí l'amo y hi envià els palejers, els quals, al treure l'armari, se van trobar en el fons del mateix, que estava tapat de feia temps segons sembla, alguns objectes més propis d'un museu d'artilleria o d'un laboratori d'un nihilista, que de menjador d'un pacífic menestral de Barcelona.

Lo trobat fou, segons l'inventari policia: un objecte esfèric de metall, embolcallat amb el clàssic mitjó negre, diverses capelles de revòlver, trossos de metxa y de cuir, tot cobert de guix y formant una compoeta massa, lo qual sembla «mostrar» que's va van tapar el fons de l'armari foren veïns maliciosos del pis.

Quins poden esser aquests veïns? Heus aquí lo que's preguntà la policia, la qual, complint son dever, va emprendre la tasca de fer l'història de l'habitatge. Aquesta fou ocupada, segons els dades recollits per la policia, desde l'any 1891 fins a setembre de 1908, per un matrimoni, anant el pis a nom de l'esposa fins a juliol del mateix any 1908, que's presentà a l'administrador de la casa anomenat Drap y avui ditant, un senyor que's presentà per Angulo y digué esser el marit, exigint que d'aleshores endavant (es a dir fins a setembre) el pis anés en nom seu.

Després, quan el va deixar el matrimoni, va ocupar el pis un dependent de comerç, d'excelent família y de conducta immillorable, per tot lo qual cap sospita hi ha contra ell.

Respecte a qui ocupava el pis abans del 1891 encara no se sab, y això es lo que va averiguar la policia. La qüestió a saber es també qui va tapar el fons de l'armari. Hem de creure que ho sabem...

La troballa fou feta en 21 de setembre passat, però fins ara fou ignorada per haver-ho callat les autoritats. Fins que un periodista d'un diari castellà ho va saber y va sortir amb una extensa informació, produint amb això un disgust al governador el qual digué que «l'indiscreció del contrari podria esser causa de que's perdés una pista que tal volta fora la més segura de quantes s'han seguit fins ara per al descobriment del terrorisme que avergonça y empoïbra la nostra ciutat. D'esser cert això, el periodista y el diari haurien d'esser maldats pels barcelonins y per tots els catalans».

L'elenc artístic de la societat Unió Familiar, comite de l'Asak, 26, principal, que tan acertadament dirigeix el senyor Siquel, avui, diumenge, inaugurarà la temporada teatral, representant la hermosa comèdia don George Ohnet, «Folpe Dorbiay».

Donades les simpaties de que disfruta, aquesta societat i els valuosos elements amb que compta, se pot assegurar que tindrà un fructuós èxit. Ademes s'estrenaran dues hermoses decoracions.

—Pera coronas en la fàbrica La CAMELIA, Arcs, 5.

—En el despatx del notari don Antoni Gallardo y Martínez se firmà ahir la escriptura de constitució d'una Societat mercantil anònima, quin objecte es la creació y explotació de tota classe d'empreses relacionades amb salts d'aigua, transport de força, medis de transport urbans y interurbans, il·luminació elèctrica y industries electroquímiques y electro-siderúrgiques y, en general, tota classe d'empreses que produïssin o utilitzin l'energia hidroelèctrica o la elèctrica.

La nova Compañía se titula «SOCIEDAD GENERAL DE FUERZAS HIDRO-ELECTRICAS» y compta amb la propietat d'un grup molt important de salts y amb opcions per una suma total de força de més de 160.000 HP, potència que's considera més que suficient per cobrir les necessitats de Barcelona y de les poblacions industrials de la província.

El capital ha sigut íntegrament subscrit per un grup de capitalistes representat per la casa M. Bertrand y Hijo; per la «Sociedad Catalana para el alumbrado por gas» y per la «Central Catalana de Electricidad», quina instal·lació, a Barcelona, servirà de reserva a la nova Compañía.

Composen el Consell d'Administració: El Excm. senyor don Manuel Bertrand, com president; don Josep Mansana, com director general de la Compañía; don Eugeni López Tudela, M. i senyor don Alvar M. Camín, don Eusebi Bertrand, Excm. senyor marqués d'Alfarràs, don Francisco Basios, don Adolf Oler, don Vicens Ferrer y don Pau Torres Pascual.

La Societat tindrà son domicili a Barcelona, en l'immoble propietat de la Societat Catalana del Gas.

Els seus folk-lore i protectors de l'ethnografia de Catalunya, demà, a les deu de la nit, obsequiaran amb un vi de honor al soci folk-lore de la mateixa, don Rosend Argall, amb motiu de la seva pròxima anada a l'Amèrica.

A un quart de sis, l'arcalde de R. O. de

clarà oberta la sessió de segona convocatòria de la Junta municipal de Vocals Associats, reunida per discutir y aprovar el pressupost extraordinari, aprovat per l'Ajuntament en sessió celebrada del dia 11 al 12 de setembre, y alguns altres assumptes que figuren a l'orde del dia. Hi assistiren nou regidors y vuit vocals no regidors.

Se llegí y s'aprovà l'acta de la junta anterior.

Orde del dia

Transferències de crèdit

Amb una esmena s'aprovà l'acta de transferències de crèdit en el pressupost d'Esma, per valor de 250.000 pessetes, una y de 70.000 pessetes altra.

Pressupost extraordinari

Se llegí el dictamen que acompanya'l pressupost extraordinari y heus aquí una cosa curiosa.

Hi ha algun rebombori, ningú sab lo que passa y de sobte se sent a l'arcalde que diu:

«S'aprova?». Aproxat.

«On és lo aprovat?».

«Anem per entrar-nos y ens diuen que, en principi, s'ha aprovat la totalitat. Y doncs, allò de que's l'errouxistes no ho volien?».

«Deixi estar—diu un d'aquests—els qui porten el tinglado ja estan d'acord».

«Doncs, així digui que venim aquí...».

«Sí, senyor, venim a fer de emonigotes. Jo, per la meua part, m'estic convençut».

Les partides

Capítol I. S'aprovà tal com el deixà l'Ajuntament, l'article segon, partida 11.

Se llegí la partida segona de l'article quint, de 50.000 pessetes, per a premiar un projecte de mobles pel Saló de Cent (2.500 pessetes) y compra dels sudis mobles (pessetes 47.500).

El senyor Lluhi diu que s'hi mostra content y recorda que aquesta partida sortí de la Comissió municipal d'Hisenda amb valor de 75.000 pessetes, sense la subdivisió amb el concurs per'l projecte y la compra dels mobles y que l'Esquerra aconseguí rebentar-la a 50.000 pessetes, introduint-hi la crida d'un concurs.

El senyor Jimeno pronuncia algunes paraules.

El senyor Mir pronuncia un discurs violent contra's vocals, als quals els diu que han celebrat reunions clandestines amb individus de les minories, no havent volgut, en canvi, acudir a les reunions per ell convocades. (Aquí cou!).

El públic se pronuncia en part a favor de l'ordre actual, i en part contrari. Protestant de les paraules que la promou, el senyor Mir rep rocs y protestes també.

El senyor Jimeno: No discutim gaire y votem.

El senyor Mir: Ja parlàrà S. S., ara aguant-hi que prou m'aguantjo. Els interessos de la ciutat estan per damunt de tot.

El senyor Jimeno: Ja tinc la feina feta.

Continua el senyor Mir, ponderant la necessitat de que s'aprovi la partida.

Intervé senyor Lluhi per raurellir, diu, una abstrusió injusta y feta amb paraules imprudentes pel senyor Mir. Afirma que assistí a una reunió de vocals perquè li van demanar que li donés la seva orientació respecte'l pressupost y per donar-los aquelles explicacions que's fessin necessaries per a que poguessin capacitar l'Ajuntament sobre el pressupost. Y al fer això vaig respondre a la meua consciència, a l'estat d'opinió de Barcelona y a la situació en que jo'm trobo en aquesta casa.

Els vocals escoltaven y se reservaven la seva opinió. Si d'això en diu S. S. Molt menut en compte que la reunió no tenia caràcter polític.

Y això no deu estar tan mal fet en quant S. S. feu lo mateix, convocant als vocals. Lo qual li alabo, per donar-los aquelles explicacions que crea oportunes.

Els vocals han estat a la majoria per boca de S. S. y a les minories per boca de regidors regionals y per la meua boca. (Molt bé.)

El senyor Pardinas retreu que's vocals han estat tractats despectivament a Ca la Ciutat. El senyor Vinyals, diu, digué que erem sers ignorants.

El Vinyals: Aquesta paraula no es certa. (Rialtes.)

El senyor Pardinas: Ho deia'l «Diario de Barcelona».

El Vinyals: Quia es des diaris (Hilaritat).

El senyor Pardinas: Ens deien que erem fills del bombo.

El senyor Mir: Sí, del bombo.

El senyor Pardinas: No, que son fills de Barcelona. Per ventura no hi ha algun regidor fill de la casualitat? (Soroll entre's lerrouxistes). Potser sí que se'ns pot assuar de rontes, però es per tolerar coses que passen aquí y que no deucriem tolerar.

Més soroll. Els lerrouxistes s'aixequen, cridant.

El Vinyals: Acabem-hi! Heus aquí la votació nominal de la votació nominal de la partida. S'aprovà per 42 vots contra 25.

El Vinyals diu unes quantes grolleries que, naturalment, no teneu importància.

La partida setena, de l'article vuité (pessetes 25.000, pel servei de carruatges), es impugnada pel senyor Lluhi.

L'ordeu creu que aquesta consignació pertany al pressupost ordinari.

Defensa la partida'l senyor Mir, dient que la consignació del pressupost ordinari es insuficient.

El senyor Carreras, califica d'abús lo que se ve fent amb els cotxes.

El senyor Lluhi observa que en el pressupost ordinari ja està augmentada la consignació, atemés de que podria encara augmentar-se més, però mal fàcilment el sentit de la llei introduint una partida de tal naturalesa en el pressupost extraordinari.

També s'hi oposa'l senyor Ferrer (el vocal no regidor) y rectifica'l senyor Mir.

Se vota nominalment la partida, essent rebutjada per 37 vots contra 27.

L'arcalde vota amb els lerrouxistes y això que si la llei se complís hi hauria responsabilitat pecuniària.

CRONICA DE FORA

CATALUNYA · ESPANYA · EXTRANJER

ventos de triar els homes de l'Institut, amb els quals no té confiança, no voto (1).
Se ven que té confiança amb sí mateix per triar llibres, però no amb en Guimerà i amb en Maragall que són els capdavanters de l'Institut! Aquest home ho és un insensat, o un boig!
Però el vot va ser per unanimitat la esmena, excepte la dels senyors Callen i el del que de la colla de la gana el Lladó y Vallés.
Quina porcella!

TEATRE CATALA. — Esmena demanant 30,000 pessetes per subvencionar una temporada de Teatre Català.

S'hi oposa també el Callen.
La defensa l'ignasi Iglesias amb paraules de sinceritat. Creu que s'ha d'anar a protegir el Sindicat d'Autors Catalans, que són els únics en els quals s'hi vincula el teatre català. És una misèria 30,000 pessetes per agnuntar i protegir el teatre de Catalunya, representat per autors aplaudits arreu del món.

Lo que hi ha és que ara ha vingut un empresari de poca consciència que deixà morir an en Fontova, demanant la subvenció, disputant-la an en Guimerà, an en Mestres, an en Rusiñol, an en Puig, a tots els autors que puguen.

Jo entenc, ara bé, que el donar la subvenció an aquest empresari, negant als autors, seria un insult a Catalunya i a les lletres catalanes. (Molt bé.)

Va per aprovar-se l'esmena y el Callen demana votació nominal.

Efectuada aquesta s'aprova l'esmena votant en contra els senyors Callen, CARRERAS CAN-
DI, Coll, Morros y Calista.

Alta esmena demanant 5,000 pessetes per les Escoles Catalanes dels districtes II y VI.

S'hi oposa el Callen, votant nomina-
lment l'esmena que és refusada per 31 vots contra 13.

Explicant el vot els senyors Lluhi y Mir-
Alta esmena demanant 5,000 pessetes per subvencionar escoles de primera ensenyança (1).

La defensa en Carratí y se rebutja.

Alta esmena de 50,000 pessetes per sub-
vencionar a les Societats obreres que's donen a l'ensenyança.

En votació nominal és rebutjada per ma-
joria.

Se discuteixen sengundament les partides
de l'art 13.

La 15. de 25,000 pessetes per subvencio-
nar l'ampliació d'escoles al extranjero, es com-
bina pel senyor Lluhi y defensada per en Carratí.

Parlen encara els senyors Janssens, Car-
ratí, Lluhi, amb se's rectificacions, y en votació nominal se rebutja la partida.

Explicant el vot en Janssens, en Carratí,
el senyor Marit y el senyor Lluhi.

Mentres parla el senyor Lluhi, el Guila-
lons crida y esvalota, choreant pel públic.

Després parla el Guilaons, dient, natu-
ralment, quatre tonteries, chorejant i tan-
quant infelicitats que s'ha dut de Catalunya.

El senyor Nualart creu que més que enviar
desobediència a l'extranger s'haurien d'enviar a
buenos professors de fora per ensenyar an
els nostres joves.

Se promou un xic d'enserviment en el pú-
blic, seguit de quietut y silenci. Entre tant
a la tribuna de la presidència, el Carratí
en Janssens y alguns altres se passen de
mà en mà un paper.

Llegit aquest resulta esser una actió de
mentant 24,000 pessetes per subvencionar
estudis a l'extranger.

La p'cedència. — S'aprova?

Votes. — No, no, sí, sí.

La p'cedència. — Hi ha algú que vul-
gui votar sí nominal? (Totom calla.) Queda
gran silenci.

Gran enserviment, perquè ningú s'ho pen-
sava. Qui juga no dorm.

La partida 16. de 5,000 pessetes per sub-
vencionar l'extensió universitària, és votada
nominalment, y és aprovada.

La p'rida 17. de 25,000 pessetes per sub-
vencionar el Patronat de l'Educació Indus-
trial, és aprovada amb el vot en contra del senyor
Lluhi.

Capítol V. — Ben ficen-hi. S'aprova una
esmena demanant 2,000 pessetes per la partida
de "dones domèstiques".

Seguidament s'aproven les sis partides de
que's compon l'article primer y que puja
a 392,000 pessetes.

Esmena de Carratí demanant 6,000 pes-
setes per un nou copiu dels mestres. Se
aprova amb els vots en contra dels senyors
Lluhi y Nualart.

S'aproven les dues partides de l'article
18. (subvencions a establiments benèfics)
y que pugen a 8,500 pessetes.

Partida quarta de l'article 20. per obres
d'adob de l'Assil del Pare, 15,000 pessetes.
Aprovada.

Partida quinta del mateix article per ob-
res d'adob d'Albergo noturnes, 35 mil pes-
setes. Combatuda pel senyor Pardo, que la
creu excessiva y defensada pel senyor Jan-
sens.

Després de llarga discussió s'aprova.

Capítol VI. — Esmena demanant 3,000 pes-
setes per vestir de peons de brigada.

Partida sisena de l'article segon, 100,000
pessetes per adquisició de guya destinada
a l'informació de les vies públiques. En votació
nominal és aprovada per 32 vots contra
20.

A l'article tercer (entreteniment de fonts
y canals), hi presenta una esmena el
senyor Domènech demanant 3,000 pessetes per
comprar a patent d'unes aixetes automàti-
ques.

El senyor Lluhi creu que primer hauria
de venir un dictamen dels tècnics recomen-
tant la seva adquisició.

Rectifiquen ambedu diverses vegades, y se
rebutja l'esmena.

S'aprova d'après les dues partides de l'ar-
ticle, que sumen 3,000 pessetes.

Són les tres de la matinada y segueix la
sessió.

Avui donarà la sessió recreativa de la
U. F. N. R. del districte segon (Baix de Sant
Pere, 38, principal), els balls mensuals de
nostre de tard y nit, corresponents al
present mes. El programa anirà a càrrec
de la banda "Principals Barcelonins".

La mateixa sessió donarà el vinent dimars,
vigília de Tots Sants, una funció teatral en
el Gran Teatre del carrer d'Ausiàs March,
143 (Port Pius), posant en escena el sol-
l' "Ignotoscopia" y dues altres sarsueles.

Les tres obres seran despenyades pel
quadro còmic-líric de la Societat, del qual
en formen part algunes senyores portu-
gueses a famílies de socis.

La funció acabarà amb ball de societat.

Durant la setmana entrant el doctor Vin-
cent Vicens y recaptarà gratuïtament de
dia en dia a quantes persones ho des-
ta en el dispensari de la Comissió Provin-
cial de la Creu Roja, Rambla Santa Mònica,
numero 22, bis, baixos.

La S. E. B. d'Amics del País, celebrà
la seva ordinària, a les cinc de la
nit, en el local acostumat.

(PER TELEFON Y TELEGRAF)

Madrid, 29, 10 mati

Passatemps

Es probable que als primers dies del mes
entrarà a l'Institut un telegrama-circular als
delegats del Govern amb objecte d'informar-los
del procés intrínsec amb motiu de les vagues
y per parlar de les vinentes eleccions amb
el governador.

Guanyant per ma

Per encàrrec de sos companys, el ministre
d'Estat ha dirigit un telegrama-circular als
embaixadors y demés representants d'Espanya
a l'extranger, donant-los compte dels
acords del Govern y dels informes trasme-
sats pel capítol general y el governador ci-
vil de València.

El dijous vinent, probablement, presen-
tarà les seues credencials al rei el
ministre de Portugal a Espanya, senyor Rei-
vas.

Vaga de pagers

Cádiz.—La vaga d'obres agrícoles de Xe-
rés continua pacífica.

La guarda civil custodiat alguns pageses.
Fins ara no ha passat cap incident.

Topada de vaixells

Coruña.—Aquesta matinalada entrà al port
el vapor mercant asturià "Altiore" de la ma-
trícula de Gijón, que venia fugint del tem-
poral.

Al mateix temps venia també d'arribada
forosa un vapor de pesca d'aquesta ma-
trícula.

Tan mala mar feia, que's dos vapors
no's vegeren y toparen violentament.

L'altor resultà, de la topada, amb grans
averies en la línia de flotació y en l'obra
morta.

A bordo d'abdos vaixells se produí gran-
díssima alarma, però afortunadament no o-
corregueren desgracies.

L'altor procedia de Pravia y anava a
Sevilla amb carregament de carbó.

Madrid, 29, 2 tarde

Lo de Sueca y Cullera

El senyor Canalejas, al rebre avui als peri-
odistes, ha repetit que la renúncia del capítol
general de València és una invenció in-
fundada perquè'l general Echagüe, desde que
va posar posessió del càrrec, ha mantingut
corals relacions amb el Govern, sense que
hi hagi hagut el menor disgust o discre-
pancia entre ambedues entitats.

El procediment de lentitud que se segueix
en el sumari dels processos de Cullera se
deu al desig seu.

Ahí va desfilant molta gent pel despaig
del general Echagüe per testimoniar la
seu consideració y aplaudiment, entant de
les denúncies formulades pels diaris.

El senyor Canalejas ha dit que avui ha
continuat rebent telegrames de protesta de
presidents de ciutats y societats de Valèn-
cia.

Després ha manifestat el senyor Canalejas
que avui el capítol general de Valèn-
cia procedirà al nomenament de jutge
especial per a la investigació de la denúncia
sobre's torments y a una comissió de tres
membres militars y quatre civils, per a que
reconeguin als processos.

D'aquesta manera el general Echagüe vol
prevenir contra la imputació que potser
sorgís de que s'havia deixat passar el temps
per a que desapareguessin les senyals dels
torments.

Madrid, 29, 4'15 tarde

Espanya y el Vaticà

El president del Consell ha negat fon-
ament a la nova circumstància de que'l Vaticà
cau an l'indiferència a nostre nou em-
baixador, perquè'l senyor Canalejas perse-
eu en resoldre unilateralment les qüestions
religioses d'Espanya.

Els consums

En la reunió celebrada anit per la Co-
missió executiva per la supressió dels con-
sums, els senyors Argente y Morote se mo-
straren partidaris de la rebuda de l'arancel
com a medi de fer més efectes de lo que
ho ha sigut fins ara la supressió dels con-
sums.

L'import sobre inquilin no es dels recur-
sos substituïts més apropiats.

De la substitució, estan tots els senyors
de la Comissió molt satisfets: de la forma
en que s'ha portat a cap, no tant, perquè
entinen que no tots els beneficis de la sub-
stitució han arribat al veïnat.

Els realistes portuguesos

Vigo.—El capítol Paiva Coeiro, que ha
passat una dies malalt d'un humor a la cam-
sa troba restablert y ha celebrat diverses
conferències amb son qüestió d'Estat Major,
senyor Camacho, per acordar el plan de
operacions que s'han d'escometre passats uns
dies, perquè's efectes del temporal han sigut
tant violents, que's camins estan completament
intransitables.

Confien els elements monàrquics en que
les futures operacions s'empendran en tot
el territori portuguès, no sols en el Nord,
ja que en el Sud existeixen importants nu-
cls realistes que esperen ocasió oportuna
per a cooperar en el moviment contra-revo-
lucionari.

Els monàrquics estan ara molt esperan-
çats, perquè diuen haver rebut moltes ad-
hesions de quedes y oficials de l'exèrcit que
han acollit amb la natural alarma els pro-
posits que s'atribueixen al Govern republicà
de renovar la oficialitat.

Els prínceps de Bragança segueixen en
una línia d'un prestigiós catòlic galles, a
cinc llegües de la frontera.

Entre les persones que s'han presentat
als prínceps sollicitant combatre a les seves
ordres, figura el baró Ourel, acabat regre
portuguès, descendent dels sobirans de An-
gola.

"El País,"

Diu que, a jutjar per l'actitud del Go-
vern y de la promesa que li es adia, en lo
de Cullera y Sueca indigna més l'es-
càndol que'l pecat, el descobriment que'l
crim.

Alguns que d'aquest assumpte no se'n
té de parlar més que per dir: ha sigut
monopatit tal jutge especial o tal magistrat
o uns quals metges per realitzar la infor-
mació, en la que podran presentarse's ac-
cudors.

La guerra italo-turca

L'ofensiva dels turcs.

Tripoli, 28. — El darrer atac dels turcs,
apoiats per contingents d'arabes, començà a
punta de dia del 26.

Els enemics han sigut rebuts amb nodrit
foc de fusell per la infanteria italiana, que's
ha obligat a retrocedir, però aviat s'han
retot y han tornat a la càrrega amb gran
empenya, precisant l'ajac pel front y esquerra
de les forces italianes.

L'enemic ha arribat fins a les trinxeres
dels forts de Mesri y Bumeilana, obligant
a utilitzar les reserves italianes, però després
d'empenyat combat ha tingut de retirar-se, per-
seguit pels italians, a la baioneta.

L'artilleria ha acabat de posar en dispo-
sició a l'enemic.

Alguns destacaments turcs, acorralats en-
tre les línies italianes, han sigut anorats.

Les perdes dels turcs passen de mil
morts.

Les dels italians no arriben a un cen-
tenar.

Tripoli, 28. — Ahir les tropes italianes ocu-
paren una línia de defensa situada més en-
tra de la que ocupaven en dies anteriors.

Aquesta reculada és deguda a que'l camp
situat davant de la línia de defenses està
sembrat de cadavres en descomposició, que
empenen l'aire y fan males les aigües.

Ademés, el nou front, més reduït, ofereix
la ventall de poder deixar tropes de reserva.

Segons una altra informació de l'Agència
Rinaldi, els turcs abandonaren en el camp
de batalla 1,500 morts, 2,000 ferits, 30 ca-
nons y 10 banderes.

La victòria ha causat gran entusiasme a
Roma.

Més combats

Roma, 28. — Se té notícia d'un nou com-
bat, en el qual els italians tingueren 10 fe-
rits y feren 500 presoners als turcs.

Constantinoble, 28. — Se diu que pels vol-
tants de Benghazi han sigut derrotats els turcs
que intentaven efectuar un desembarcament
volent obligar a bates en retirada y aban-
donant en el camp a més de 400 cadavres.

Paris, 28. — Un grup de turcs vegeren a
poca alçada al capítol Piazza en aeroplà, ob-
servant els moviments dels turcs. Engaguen
diversos trets contra la màquina, foradant-
les ales, però no causant series averies. L'a-
viador s'elevà fins a no poder presentar
blanc.

Les confusions de la pau

Paris, 28. — En els centres ben informa-
ts de Roma se diu que l'única concessió que
en aquests moments faria els italians per
acabar la guerra, fora reconèixer a la Tri-
politània la sobirania religiosa del solà.

Roma, 28. — Se diu que molt aviat l'Ita-
lia comunicaria a les potències per mediació
d'Alenanyia, l'anèxio de la Tripolitania y la
Cirenaica.

Madrid, 29, 6'15 tarde

Lo que diu el ministre de la Governació

El ministre de la Governació ha manifes-
tat a darrera hora de la tarde que tenia
notícies de que la comissió de metges que
ha de reconèixer als presos de Cullera y que
està presidida pel rector de la Universitat
de València, ha començat ja ses investiga-
cions.

També sub que ha arribat a València el
director de Presons per fer investigacions
relacionades amb lo ocorregut en la presó
d'aquella ciutat.

El senyor Barroso ha desmentit categò-
ricament que vagi a Barcelona cap alt funcio-
nari, amb encàrrec del Govern, per es-
tudiar els processos incoats amb motiu de la
darrera vaga, amb s'ha dit insistentment.

També ha dit que es inexacte que'l Go-
vern hagi pactat lo més mínim amb el se-
nyor Lerroux sobre treballs electorals y bona
prova d'això és que a Madrid els candidats
radicals estan fent treballs per son exclu-
sion amb els demés elements republicans.

En l'express d'aquesta tarde han sortit per
Barcelona l'arxibisbe y els regidors que acom-
panyaran a la Junta Municipal de Madrid
durant sa estada a Barcelona.

La presidència d'una comissió

El Govern s'ha dirigit al doctor Ramon
y Cajal demanant-li que presideixi la co-
missió de metges que ha de dictaminar si els
presos de Sueca y Cullera han sigut o no
maritjats.

Lo que diu l'Echagüe

Se diu que en el Consell de ministres
concertat ahir tarde se va parlar d'una carta
dirigida pel general Echagüe al senyor Morel,
en la que amb major llibertat que la que
pot usar-se en les comunicacions oficials,
explicava els mètodes de la denuncia de la
rebel·lió i la conducta del Govern a l'acollir-la,
donades les condicions dels seus autors.

Aquesta notícia fou circulada per persones
que coneixien la carta, desmentint des-
prés oficialment que'l general Echagüe ha-
gués dimittit.

La revolució a la Xina

President de la República

Pekin, 28. — El general Li-Huan-Keng, co-
mandant en cap de les tropes revolucionà-
ries, ha sigut elegit president de la Repú-
blica xina.

L'elecció ha sigut comunicada als minis-
tres de les potències.

Molts marxats marxaven de la capital, per
la por d'esser objecte de violències per part
dels revolucionaris.

L'elecció presidencial s'ha fet amb carac-
ter inèrte.

L'Assamblea Nacional

Pekin, 28. — L'Assamblea Nacional ha a-
cordat demanar al tron que convoqui des-
seguida el Parlament modificant el gabinet y
excluint del mateix als nobles.

Demana també l'Assamblea que s'annul-
lin als condemnats polítics y als actuals revolucio-
naris, amb tot lo qual creu l'Assamblea
que seria definitiva el triomf del Govern.

Derrota dels republicans?

Paris, 28. — Telegrafant de Pekín que en
aquella ciutat corre'l rumor de que les for-
ces imperials han derrotat a Yehang Tsu als
revolucionaris, fent-los 700 baixes. Els imperi-
als s'apoderaren després de Tchang Tsu
que estava en mans dels revolucionaris.

Lo del Marroc

L'acord franc-espanyol

Paris, 28. — "Le Matin" publica un tele-
grama del seu corresponent a Londres dient
que li consta, per informes de bon origen,
que Anglaterra desitja que l'acord franc-es-
panyol se conseqüenci en una atmosfera de
pau, bona voluntat y justícia.

El Govern britànic — afegeix — creu que
correspon exclusivament a França y Espanya
la fixació de les bases de l'acord entre
elles. La opinió pública anglesa creu que
França, que ha llurat tot el Marroc de la
hipoteca alemanya, té dret a reclamar la re-
visió de l'acord de 1904 y el de juliol d'ar-
retr entre Espanya y França, amb l'objecte
de que Espanya pagui a França la part cor-
responent d'aquest deute.

"Le Matin", en un despaig de Tànger, afir-
ma, contra totes les negatives oficioses, que
pel port de Larache hi han entrat, sense
pagar drets de Duanes, no solament apro-
visionaments militars espanyols, sinó merca-
deries civils que han sigut reexpedides a l'in-
terior del Marroc y en canvi són retingudes
les barres destinades al cos expedicionari fran-
cès, malgrat l'acord amb el Maghzen pel
que se's concedeix franquicia aranzelana.

Notes curtes

Paris, 28. — "Le Temps" publica un des-
paig de Berlín dient que han sorgit algunes
dificultats al puntualisar la redacció de
una o dues clàusules de l'acord franc-ale-
many relatiu al Marroc.

Casablanca, 28. — Ha arribat el general
Moinier, procedent de França.

Ujda, 28. — La comissió investigadora ha
començat els seus treballs, escoltant als de-
tinguts Destilliers, Lorgean y Paudouzi.

Francfort, 28. — La "Gazeta de Francfort"
anuncia la fundació d'una escola alemanya
a Mogador.

Un foc. — En el camp rebel. — Els quefres de l'arxar enemiga

Mejilla.—Grupus de moros van fer foc,
hi hi del dijous, al poblat de Gariba, on
hi pocs dies foren castigats alguns con-
tribucionistes.

Els fidels a Espanya se van defensar amb
l'ajuda d'alguns homes de la policia mon-
dada, rebutjant l'atac.

No pogueren, amb tot, evitar que la moros
chomies cremen alguns pallers.

S'ha observat al camp dels rebels més
activitat que's últims dies.

Alguns grupus de la harca intentaren acor-
tarse a les posicions de l'Imanien, però
l'artilleria s'encaçegà de ferlos recular sen-
se que en nostres tropes causés cap baixa
al foc de l'enemic.

Encara no se sab res sobre el resultat
de la junta que ahir van celebrar a Benibuya-
gi els quefres de la harca.

Se suposa que no hi ha hagut entre els
unànimitat de criteri.

Manifestacions den Canalejas. — Les negocia- cions franc-espanyoles

El senyor Canalejas ha dit que avui no
tenia notícies de Mejilla.

Se comprova, segons informes del co-
mandant de Marina d'aquell port, que la
barca disminueix considerablement, quedant
sol sobre les armes la part més feréstega
d'ella.

Ha manifestat també que estem a punt
de començar les negociacions amb França.

Com que encara no ha vist al ministre
d'Estat, no sab el resultat de la entre-
vista d'aquest amb l'embaixador de França,
però les negociacions comensaran tot-
seguit.

La nostra ocupació d'Alcázar y Larache
—diu el senyor Canalejas— es cosa con-
cretament especificada desde 1904.

No's tracta d'una cosa dubtosa y estimar-
mo així és anar contra el dret d'Espa-
nya.

Aquest és un assumpte clar y no'l dis-
cuteix el Govern francès, al menys fins ara;
la discussió és cosa de la premsa fran-
cesa, però nosaltres no podem escoltar a
la premsa francesa sinó al Govern.

També la premsa portuguesa ha fet
aquests dies campanyes violentes contra el
Govern espanyol y no s'ens ha ocorregut
imputar aquestes campanyes al Gabinet lu-
sità.

El Govern francès no's ha fet la més
petita indicació sobre'l Marroc desde que's
concertà l'emodis vivendi amb motiu dels
sucessos d'Alcázar

